

MANIFESTACIJE – Počela 40. međunarodna glazbena tribina u Puli

SJEĆANJE NA POČETKE

Na prvome koncertu izvedena antologijska djela s početka Tribine, iz daleke 1964. godine / Njihova se umjetnička vrijednost danas može uvidjeti s odmakom, nakon niza godina sazrijevanja i pronalazaženja

PULA, 6. studenoga – Nakon četiri desetljeća tradicije predstavljanja i vrednovanja suvremenog glazbenog stvaralaštva ovogodišnja se jubilara 40. međunarodna glazbena tribina u Puli pripremala s posebnom pozornošću. Došlo je to do izražaja već na svečanom otvorenju u srijedu u Domu hrvatskih branitelja.

Pero Gotovac, predsjednik Hrvatskoga društva skladatelja, koji je organizator festivala, zahvalio je svima koji su pridonijeli obilježavanju toga jubileja, posebno gradu Puli na gostoljublju. Sandi Vojković, ravnateljica Cantusa, u čijem je izdanju tiskana prigodna monografija urednice Erike Krpan, i selektori Sanji Drakulić, koja je osmislila bogat i zanimljiv jubilarni program.

Četrdesetu tribinu otvorio je gradonačelnik Pule Luciano Delbianco, zadovoljan što je nakon Opatije upravo Pula već petu godinu domaćin Tribini i što ovogodišnji program istaknuto mjesto poklanja skladateljima Slavku Zlatiću u povodu 10. godišnjice smrti i Antoniju Smareglju praznovodnjom njegove opere »Oceana« te Emilu Cossettiju u povodu 85. rođendana.

Prvi ovogodišnji koncert, za koji je osim festivalske i pulska publika pokazala znatno zanimanje, bio je prisjećanje na početak Tri-

bine, na daleku 1964., iz čijeg su programa izabrana antologijska djela koja su nastajala u vrijeme traženja skladateljskoga identiteta »na sivoj pozadini mnoštva produkcije«. Njihova se umjetnička vrijednost danas može uvidjeti s odmakom, nakon niza godina sazrijevanja i pronalazaženja novih estetičkih i stilskih putova glazbenoga izraza. Veliku zaslugu za promidžbu tih djela kvalitetnim izvedbama oduvijek su imali vršni reproduktivni umjetnici pa je tako bilo i na ovom koncertu.

Pijanist Vladimir Krpan interpretirao je »Korake« Natka Devčića i »Dessins commentés« Milka Kelemena, te je pratio sopranisticu Lidiju Horvat-Dunjko u »Tri melodije« Rubena Radice. Članovi Ansambla Cantus Petra Jakas, violina, Dani Bošnjak, flauta, Branka Janjanin, harfa, kao gost Ivana Bilić i Tomislav Kovačić, udaraljke, izveli su pod ravnanjem Tomislava Fačinija »Četiri minijature za Lewisa Carrolla« Ive Maleca, a na kraju je nastupio i Zagrebački kvartet u sastavu Goran Končar i Davor Philips, Ante Živković i Martin Jordan, koji je predstavio »Doppio« Branimira Sakača. »Kontraste« Stanka Horvata i »Temperu I« Tome Proševa za rog i gudački kvartet uz sudjelovanje Banka Harka-
Višnja Požgaj

Visoka estetska razina: Ken Vandermark u KSET-u

JAZZ – Počeo Earwing No Jazz Festival u KSET-u u Zagrebu

PROPOVJEDNICI SVETIŠTA IMPROVIZIRANE GLAZBE

Mnogi glazbenici i sastavi šarolikog izraza prihvatit će izazov da dosegnu visoke standarde na Earwing No Jazz Festivalu zato što su dopušteni široki stilski iskoraci

Davor Hrvoj

Nastupom sastava The Vandermark 5 u srijedu je u zagrebačkom klubu KSET počeo 4. Earwing No Jazz Festival. Ljubimac zagrebačke publike koji je u ovom kulturnom klubu nastupio nekoliko puta s raznim sastavima, čikaški saksofonist i klarinetist Ken Vandermark je i ovom prigodom održao koncert visoke estetske razine. Uz njega su nastupili dugogodišnji članovi kvinteta, vješt, beskompromisni solisti: trombonist Jeb Bishop, alt i tenor saksofonist Dave Rempis i kontrabasist Kent Kessler, te novi član sastava, bubnjar Tim Daisy.

Izvodili su Vandermarkove te jednu skladbu slavnog saksofonista Archiea Sheppa, pokazavši kojim su se idejama napajali i čije djelo nastavljaju razvijati. Za razliku od ostalih sastava koje vodi ili u kojima svira kao sideman, Vandermark, koji je s lakoćom svirao tenor i bariton saksofon i klarinet, s ovim se kvintetom najočitije poziva na šezdesete i tadašnja stremilnja koja su snažno utjecala na sve naraštaje jazzista do današnjih dana.

U rasponu od free jazz-a do suvremene improvizirane glazbe, od komornog ugoda-đa do divljih ekspresija, a notirane glazbe do individualnih i kolektivnih impro-

vizacija, od swinganja do potpune ritmičke slobode – neprestano bodreni uzvicima iz publike koja je ispunila KSET do posljednjeg mjes- ta – svirali su uvjerljivo, s neizmjenom energijom i zas- nosom. Paklena atmosfera što su je priredili zajedno s publikom, koja je osjetila energiju i pozitivne vibracije te im uzvratila istom mje- rom, zacijelo će pridonijeti da nastave lobirati i diljem svijeta propovijedati KSET, kao jedno od najdosljednijih i najuzbudljivijih svetišta su- vremene improvizirane glaz- be u koje se uvijek s radošću vraćaju.

Poslije njih nastupio je sastav Ballin' The Jack saksofonista i klarinetista Matta Darriaua. Svirali su skladbe iz razdoblja swinga, dvadesetih i tridesetih godina dva- desetog stoljeća, uglavnom s njihovom novom albuma »The Big Head«. No, izvode ih su- vremenim pristupom, primje- renim današnjem glazbe- nom trenutku.

Poštivajući tradiciju, krea- tivnim i duhovitim izvedba- ma udahnuili su nov život manje poznatim standardi- ma slavnih skladatelja, po- put Dukea Ellingtona, Cole- mana Hawkinsa, Johna Kir- byja, Glenn Millera, Andyja Lastera, Bennyja Goodman- a i blues autora Leadbellyja, a izvodili su i skladbe članova septeta, Darriaua i trombo-

nista Curtisa Hasselbringa u istom duhu. Oduševili su za- nimljivim aranžmanima te maštovitim i duhovitim iz- vedbama koje su se tek po- vremeno doimale neuvjerli- vim i neuigramim, posebice u usporedbi s Vandermarko- vim kvintetom koji je na sa- mom početku priredbe pos- tavio visoke standarde.

Do 13. studenog na Ear- wing No Jazz Festivalu, »No- zato što su dopušteni široki stilski iskoraci, izazov da do- segnu te standarde prihvatit će mnogi glazbenici i sastavi šarolikog stilskog iskaza. Na- kon nastupa američkog Li- ving Daylights i talijanskog sastava Dogon, u četvrtak su na programu američki duo Assif Tsahar & Hamid Drake te zagrebačku svirač arap- ske lutnje Dražen Franolić, koji se predstavlja solistič- kim recitalom.

U petak će svirati njemač- ki dvanaestočlani ansambl pod nazivom Tied & Tickled Trio, u nedjelju je slobodan dan, u ponedjeljak će nastu- piti poznati newyorški mul- tiinstrumentalist Joe McPhee te duo: pjevačica Li- sa Karrer i udaraljkaš David Simons, u utorku američko- švicarski trio kontrabasista Marka Dressera i talijansko- američki sastav Sultry, a na završnom koncertu prired- be, u srijedu, nastupit će Chicago Underground Quar- tet i zagrebački duo Brio.

PROJEKTI – Europski dramski susret djece i mladih

ATRAKTIVNI DJEČJI SUSRETI IDU DALJE

ZAGREB, 6. studenog – Za- vršna prezentacija dramskih susreta djece i mladih – EDERED održala se u četvrtak ujutro u Učiteljskom domu. Susreti su se održali u srpnju, trajali su dva tjedna i okupili 180 djece iz 18 europskih zem- lja s namjerom međukultu- ralnog povezivanja i raz- mjenjivanja informacija. Sas- tojali su se od interzivnih dramskih, plesnih, lutkarskih, akrobatskih i drugih radioni- ca koje su svoju prezentaciju imale na završetku susreta na kojima je sudjelovao i pred- sjednik Stjepan Mešić. »Svje-

docu smo vrlo uspješna projek- ta«, izjavio je Ivan Vavra, zam- jenik ministra prosvjete i športa, pohvalivši cjelokupnu organizaciju i program susre- ta.

Najzaslužnija osoba projek- ta je direktorica EDERED-a 2003. Ines Škufflić Horvat koju je to iskustvo naučilo »da se obećanja lako daju, a puno te- že izvršavaju, da u našoj zem- lji ulaganje u djecu baš i ni- je običaj te da ono što je afir- mativno i pozitivno nije baš i medijski atraktivno«.

Ponukana pohvalama pred- sjednice EDERED-a Maire

Saure, za koju su ti susreti najbolje pripremljeni od svih na kojima je ikad bila, Ines Škufflić Horvat za 2004. godinu priprema organizaciju ljetnog kazališnog kampa namijenje- nog hrvatskoj djeci i mladi- ma, gdje bi se kroz jutarnje sate održavale dramske, a kroz popodneve sate kosti- mografske, scenografske, akrobatske i ostale radionice. »Negdje se izgubila bajka, a ostala je samo akcija. Zamisli- li smo da se kazalištem bori- mo protiv nasilja« – entuzijasti- čno je zaključila Ines Škufflić Horvat.
K. K.

KULTURA

IZLOŽBA – Instalacija Marijana Molnara u galeriji Križić Roban

ZEMLJA KAO ISHODIŠTE ŽIVOTA

Pod naslovom »Trebaš temelj« umjetnik propituje zemlju i složenost odnosa prema njoj / U simboličkom izlaganju kolačića na travi zatvara se krug ciklusa jednog kretanja koje uključuje smisao prastarog odnosa prema prirodi i hrani u današnje vrijeme televizije i globalizacije

ZAGREB, 6. studenoga – Vraćanje zemlji, ishodištu života, od koje nas je odvojila moderna tehnologija, pretvorivši nas u »naraštaj s daljinskim upravljačem« pokretačka je sila izložbe Marijana Molnara »You need ground« (Trebaš temelj), što je otvorena u sri- jedu na večer u galeriji Kri- žić Roban.

Izložbena instalacija sas- toji se velikog broja fotoko- pija katastarskih karata di- jela zemljišta u mjestu Re- ka pokraj Koprivnice s označenim zemljišnim česti- cama, putovima i toponimi- ma, razbacanih po podu ga- lerije. Na podu se nalaze vreće s brašnom, a na njih je nalijepljen tekst – moto izložbe: »Vratiti brašno zem- lji«, opis postupka te re- cept za pripravljanje kola- čića. Na četiri televizora s video-rekorderima repro- ducira se 15-minutni video- snimak razgovora vodenih s četiri »bezemljaša« iz mjesta Reka te kratki spo- tovi – upute za pravljenje kolača.

Dvije se teme isprepliću: zemlja i složenost odnosa prema njoj (imati i nemati svoje mjesto, vezanost uz mjesto ili sloboda kretanja), te s druge strane tema brašna-hrane kao simbola ispunjenja i zadovoljenja osnovne potrebe čovjeka: biti sit i zadovoljan. U sim- boličkom izlaganju kolačića na travi paradoksalno se zatvara krug ciklusa jednog kretanja koje uključuje smisao prastarog odnosa prema prirodi i hrani u da- našnje vrijeme interkonti-

Spravljanje tijesta kao simbolički čin veze sa zemljom: Instalacija Marijana Molnara

entalnih veza, televizije i procesa globalizacije, sma- tra Molnar.

Uz samu izložbu i pro- gram na njoj, kao dio pro- jekta, pojavljuje se inter- netska stranica u okviru gradskog portala grada Koprivnice, dio kojeg postaje i mjesto Reka. Ova stranica izgledom simulira oglas s motom: »Ostvari svoje sno- ve« i »You need ground« (Trebaš temelj).

Molnar je zanimljiv, jer je socijalno angažiran. Za sva- ku umjetničku akciju radi opsežna ispitivanja i razgo-

vore s ljudima, što sve sni- ma u svom mjestu Reka bli- zu Koprivnice. Ovaj rad va- rijanta je vraćanja ishodiš- tina koje je čovjek zbog ko- jekakvih razloga tijekom godina zaboravio, postupa- ka koji nas vraćaju na prv- votna zbivanja u odnosu na tlo na kojem se djeluje, na postupke u kojima se djelu- je, a što on sve simbolizira brašnom i pravljenjem ko- lača. To su osnovni ljudski čini koje izvan galerijskog okvira djeluju posve bezna- čajni, a kad ih se stavi u taj okvir, čovjek se počne pitati

koje je njihovo temeljno značenje, mišljenja je San- dra Križić Roban.

Tema zemlje i složenog odnosa prema njoj i tema brašna, hrane kao simbola zadovoljavanja i ispunjenja, tih osnovnih čovjekovih po- treba kod Molnara se stalno isprepliću, podsjeća Križić Roban. Molnarov koncept, prema njezinim riječima, vrlo je tih i miran pa bi se nekome mogao učiniti zat- voren u sebe, ali vrlo je ot- voren prema drugima i upućuje na komunikaciju.

Martina Ivandić

IZDANJA – Predstavljena knjiga karikatura Ivana Šarića »Ratni zaris«

RATNI APSURDI U OČIMA HUMANISTA

ZAGREB, 6. studenoga – Knjiga koja je na hrvat- skome izdavačkome prostoru prava rijetkost – knji- ga karikatura, što ju je pod nazivom »Ratni zaris« narisao Ivan Šarić predstavljena je u četvrtak u Društvu hrvatskih književnika. Taj svojevrsni al- bum ratnih (odnosno antiratnih) karikatura izašao je u Kerempuhovoj biblioteci zagrebačke Naklade Pavičić. Šarićeva izložba istoimenoga naziva prired- dena je 1991. godine u Muzeju grada Zagreba te u Londonu i Buenos Airesu.

Posebnost ovakve zbirke još je veća – rekao je predstavljajući neveliku knjižicu »Ratni zaris« pov- jesničar umjetnosti i pisac predgovora Frano Duli- bić – kada se prisjetimo da je od nastanka karikatu- ra, odnosno njihova objavljivanja proteklo desetak godina, a da te karikature u velikoj većini još izazi- vaju iste osjećaje.

Šarićeve karikature progovaraju o ratu, ali s ap- surdnim pogledom, kao što je i rat apsurdan sam po sebi. U tim su karikaturama ratni zrakoplovi tako zlokobne ptice koje se gnijezde u našim krajevima, predstavnici Ujedinjenih naroda dijele izbjeglica- ma nasmiješene maske, a autorova je bespomoćno- st pri bombardiranju i raketiranju gradova i sela bi- la toliko jaka da je prikazivao situacije u kojima ku- će lete, izbacujući bombe na prizemlje ratne zra- koplove. Duličić posebno ističe da je Šarićev crtež krajnje jednostavan i ogoljen do maksimuma. U njegovim karikaturama vlada neobična, gluha tiši- na, i što je dojam tišine veći, ideja izbija snažnije na površinu, a srž je očitiya. Karikature Ivana Šarića pokušaj su postizanja ravnoteže između surove stvarnosti ratnoga stanja i nedostižnoga mira i ve- drine, ocjenjuje Duličić. Univerzalnost njegovih cr- teža, njihov humanistički ključ i okvir otvaraju mo- gućnost za različite interpretacije.

Autor je na kraju izrazio nadu da su te ratne ka- rikature zadnje i da takvoga nadahnuća više nikada ne će biti. Predstavljanje knjige vodio je urednik Jo- sip Pavičić.

Sandra-Viktorija Antić

Zlokobni prizori: Karikatura Ivana Šarića

KAZALIŠTE – »U noći« Ksavera Šandora Gjalskog kazališne skupine KUFER

ISTRAŽIVAČKI TEATAR

Križe mladog intelektualca: Iz predstave »U noći«

Helena Braut

Iz kreativnog kovčega mladih kazališ- nih snaga entuzijastičke družine KU- FER, izašao je novi scenski projekt »U noći« raden po djelu Ksavera Šandora Gjalskog u adaptaciji i režiji Tomislava Pavkovića.

Premijerna izvedba u srijedu na večer u prohladnoj tvornici »Jedinstvo« bila je ujedno i diplomatska predstava mladog redatelja i sedmi naslov slobod- ne skupine koja u studenom obiljež- avu dvije godine postojanja. U tom vre- menu u KUFER-u, kojih je prioritet pos- tavljjanje domaćih autora djelovalo šest redatelja, pedesetak kazalištara- ca, a bilo je i oko šezdesetak izvedaba među kojima je najviše izvođen »Adam i Eva« Miroslava Krleža. KUFER podr- žava Gradski ured za kulturu, no na žalost interijer bivše tvornice nije ni- malo uređen i još uvijek izgleda kao zapušteno skladište.

Predstava »U noći« zanimljiva je kao aktualna, istraživačka i hrabra adapta-

cija pomalo zaboravljenog predloška. Svaki arhaizam Pavković je uspjelo ukloniti iz teksta ostavivši prostora mo- gućim odgovorima na politička pitanja koja na »našim stranama« nikada neće imati zaključnu riječ. Pavković je po- kazao osjećaj za izmjenu i nizanje pri- zora te dinamiku, stoga je »U noći« po tempu koji nameće atraktivnije upri- zorenje od brojnih sporih i dosadnih ostvarenja koji se mogu vidjeti u re- pertoarним kazalištima.

Takoder, važno je da je jedan čitav niz obećavajućih glumaca dobilo prigo- du okušati se u interesantnim rolama što živo govore o krizi mladog čovjeka kojem društvo ne omogućuje da živi i razvija se po vlastitoj mjeri. Posebno su se istaknuli: Ivan Glowatzky kao Ka- čić, Filip Juričić (Narančić), te Živko Anović (Puškarić, Srbin, Lakaj), u pred- stavi su glumili i Renata Sabljak, Nata- ša Janjić, Ozren Grabarić i Danijel Ra- dečić, a ekipi KUFERA pridružila se i iskusna Asja Jovanović kao Gospoda Ninković.